

**Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів»
(запровадження моделі Net Billing)**

Липень 2022

Розроблення законопроекту щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії генеруючими установками споживачів передбачено

Рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року, введеним в дію Указом Президента України від 28 серпня 2021 року № 452/2021 (абзац другий підпункту "б" підпункту 4 пункту 1).

Кабінету Міністрів України внести в установленому порядку на розгляд Верховної Ради України законопроект щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів.

Планом законопроектної роботи Верховної Ради України на 2022 рік, затвердженим постановою Верховної Ради України від 15.02.2022 № 2036-IX (Пункт 389)

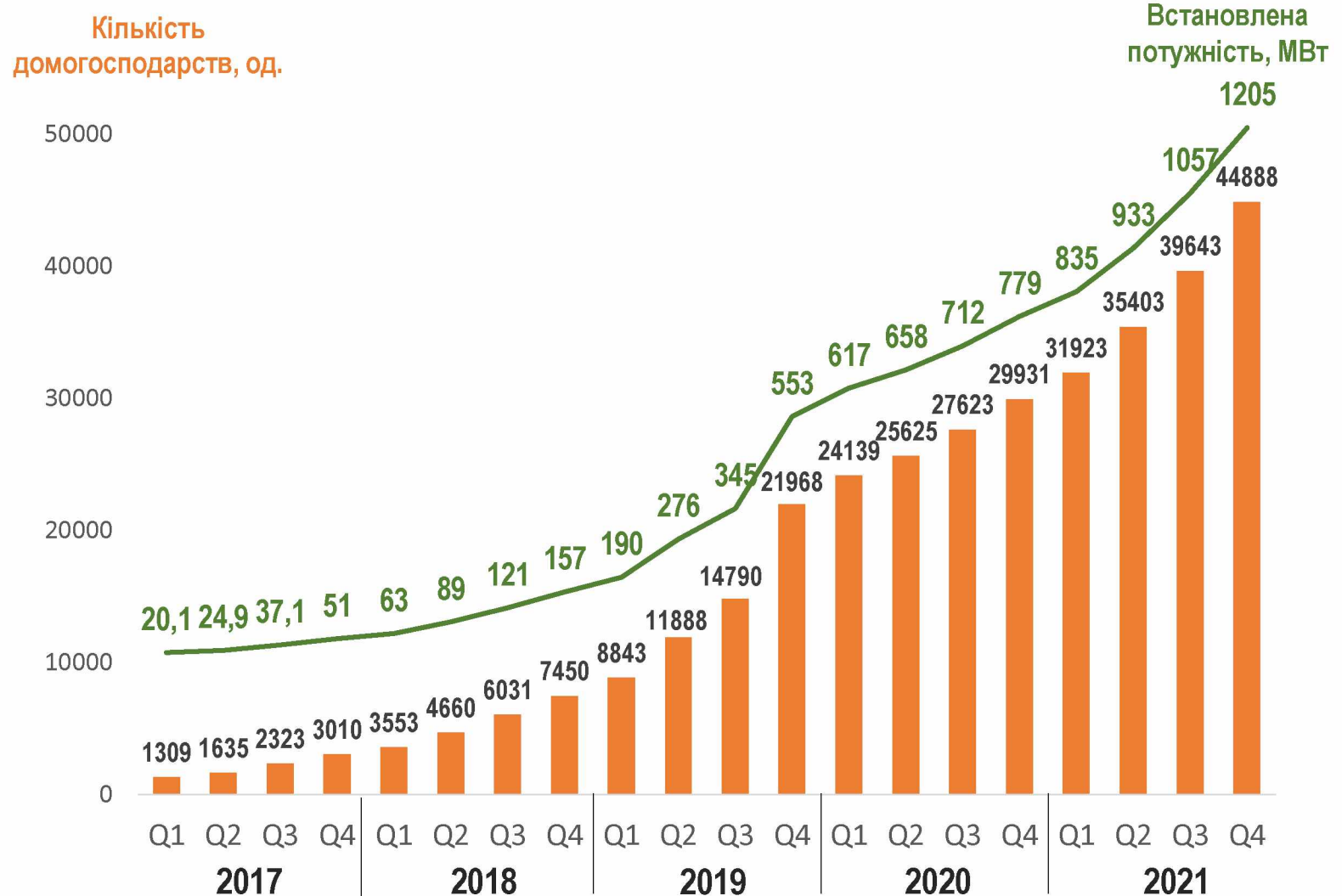
Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів (Міненерго, НКРЕКП).

Планом пріоритетних дій Уряду на 2021 рік, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 276-р (Крок 391)

Розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення умов підтримки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії генеруючими установками споживачів" (Міненерго, НКРЕКП).

Протягом останніх років відбувся стрімкий розвиток сонячних установок приватних домогосподарств за моделлю «зеленого» тарифу

Поточна система підтримки споживачів - приватних домогосподарств за «зеленим» тарифом орієнтована на отримання надприбутків, а не покриття власного споживання

Суттєва різниця між розміром «зеленого» тарифу (18-16 євроцентів) та ринковою ціною (~4 євроцентів) спонукає власників електростанцій до максимізації відпуску дорогої електричної енергії в мережу з метою отримання прибутку.

Стрімке зростання кількості генеруючих установок приватних домогосподарств за такої моделі призводить до різкого збільшення витрат, необхідних на компенсацію різниці (послуга із забезпечення розвитку виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, що є складовою тарифу оператора системи передачі на послуги з передачі електричної енергії, який сплачується усіма споживачами).

Подальше збільшення кількості таких установок за поточної моделі «зеленого» тарифу призведе до суттєвого збільшення витрат, закладених в тариф оператора системи передачі та відповідно витрат усіх споживачів. Крім того, у підсумку не буде досягнуто ключової цілі стимулювання, а саме наближення генерації до споживачів.

Враховучи складну фінансову ситуацію на ринку електричної енергії, пов'язану із повномасштабною збройною агресією РФ, фінансові ресурси оператора системи передачі для фінансування подальшого розвитку сегменту генеруючих установок приватних домогосподарств за моделлю «зеленого» тарифу відсутні.

Замість моделі фіксованого «зеленого» тарифу пропонується запровадження моделі Net Billing (без додаткового фінансування з боку держави)

Модель Net Billing передбачає, що між споживачем, який встановив генеруючу установку, що виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії, та електропостачальником або постачальником універсальних послуг відбуватиметься взаємозалік в грошових коштах на погодинній основі в залежності від обсягів відпуску та споживання електричної енергії таким споживачем.

- Запровадження нового договору купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва, типова форма якого затверджується Регулятором.
- Поширюється на генеруючі установки, що виробляють електричну енергію з енергії сонячного випромінювання та/або енергії вітру.
- Приватні домогосподарства мають право встановити генеруючі установки встановленою потужністю до 30 кВт, інші споживачі, у тому числі енергетичні кооперативи, встановленою потужністю до 500 кВт.
- Приватні домогосподарства та малі непобутові споживачі укладають договір із постачальником універсальних послуг, а інші споживачі, у тому числі енергетичні кооперативи, із електропостачальником.
- Приватні домогосподарства та малі непобутові споживачі здійснюють продаж надлишків електричної енергії за ціною, що склалася на ринку «на добу наперед» у відповідній годині але не більше ніж встановлено ПСО, інші споживачі, у тому числі енергетичні кооперативи, здійснюють продаж за договірною ціною.
- Період накопичення становить 1 рік.

Модель Net Billing враховує цінові індикативи на ринку електричної енергії порівняно із альтернативною моделлю Net Billing

Net Metering

надлишок виробленої е/е споживається в наступний розрахунковий період
(взаємозалік в одиницях енергії)

У разі наявності **надлишку кВтгод** у розрахунковому періоді постачальник зобов'язаний викупити їх у споживача за ринковою ціною. Обсяг кВтгод зараховується на рахунок споживача і може бути використаний у наступних періодах. Надлишок кВтгод формуватиметься у літні місяці, коли ціна електричної енергії переважно нижче ніж узимку (постачальник продаватиме електричну енергію за низькою ціною). В той же час, надлишок на рахунку споживача використовуватиметься у зимові місяці, коли ціна на електричну енергію вище (постачальник купуватиме дорожче електроенергію на ринку для повернення надлишку споживачу).

Модель Net Metering створює значні ризики додаткового субсидіювання на ринку.

Net Billing

надлишок виробленої е/е обчислюється за встановленою ціною на ринку
(взаємозалік в грошових одиницях)

У разі наявності **надлишку грн** у розрахунковому періоді постачальник зараховує їх на рахунок споживача, який може бути використаний у наступних періодах. У зимовий період надлишок коштів споживача використовуватиметься для розрахунків за спожиту електричну енергію за ринковою ціною.

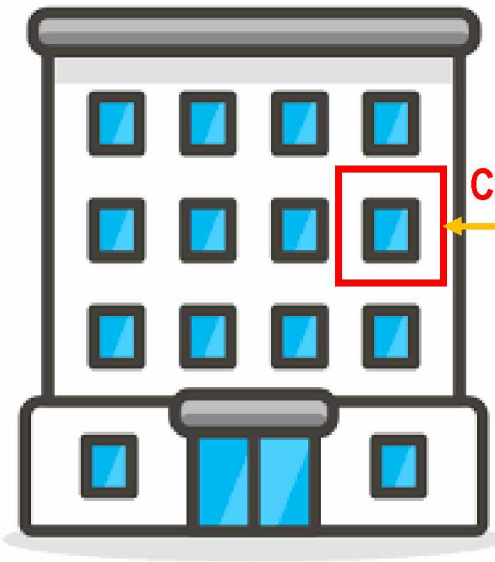

Модель Net Billing не створює додаткового субсидіювання на ринку, оскільки розрахунки відбуваються у грошових коштах.

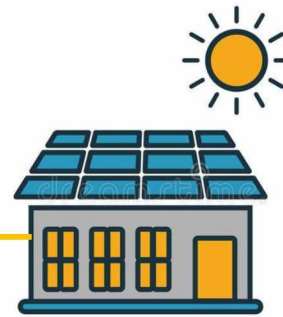

Пропонується надати право споживачам – приватним домогосподарствам споживати електричну енергію вироблену генеруючою установкою на об'єктах споживача, що мають інше розташування ніж генеруюча установка

Приклад

Споживання 2 кВт ↓

Виробництво 5 кВт ↑

Споживання 2 кВт ↓

Генеруюча установка виробляє 5 кВт з яких:

2 кВт споживає приватне домогосподарство;

2 кВт квартира;

1 кВт відпуск в мережу.

Постачальник універсальних послуг (1 рахунок на 2 об'єкти споживача)

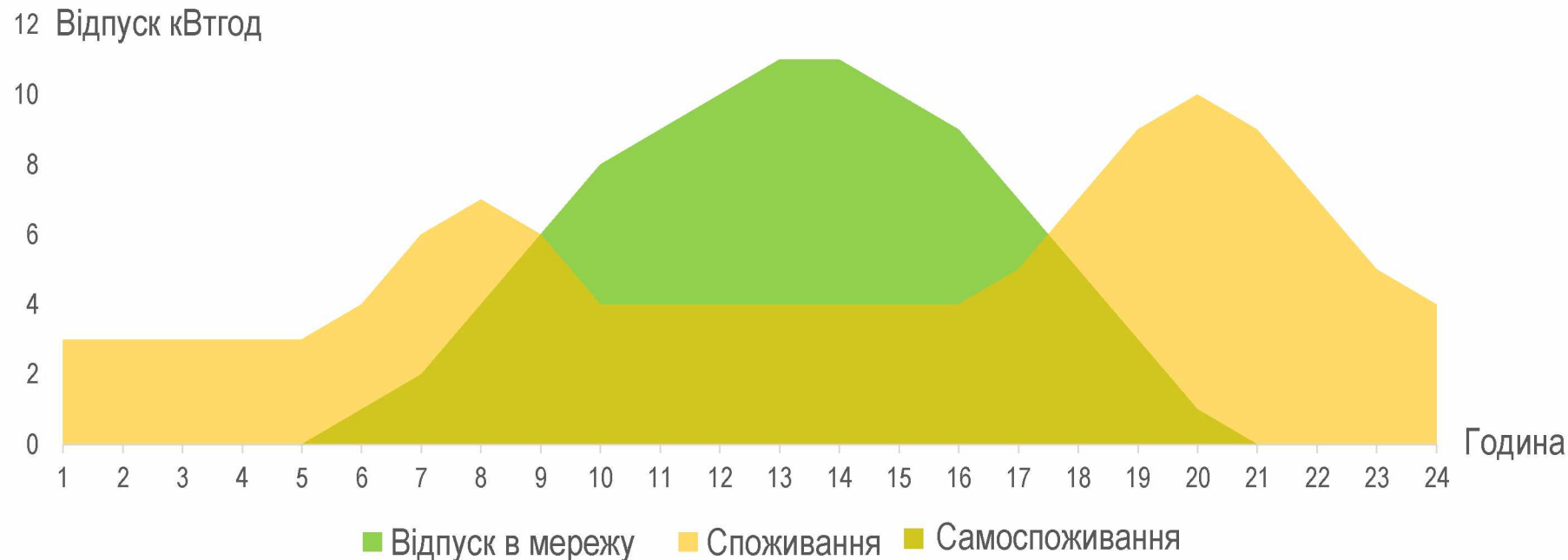

Така модель для прозьюмерів успішно запроваджена у Литві.

Приклад функціонування моделі Net Billing

Добовий графік відпуску та споживання електричної енергії споживачем (Випадок №1 споживання перевищує виробництво)

1-5, 21-24 години повністю споживання з мережі
6-8, 18-20 години споживання з мережі і часткове покриття власною генерацією
9 година повністю покриття власного споживання
10-17 години повністю покриття власного споживання та відпуск надлишків в мережу

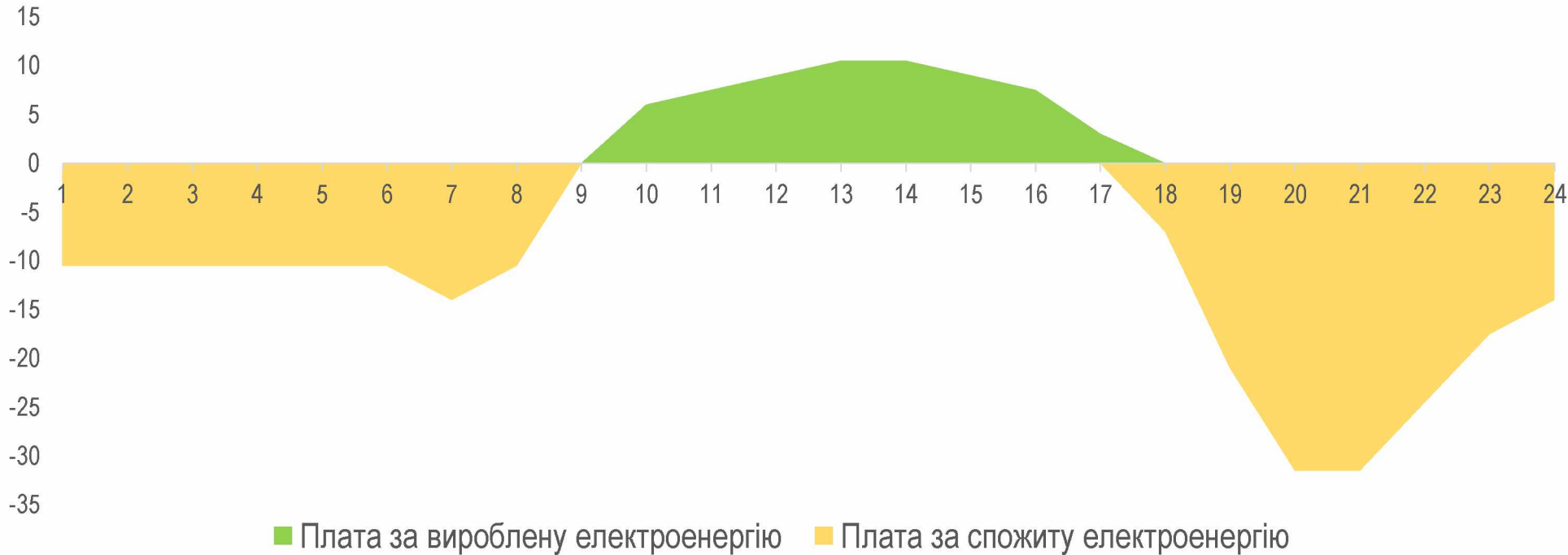
Споживання електроенергії протягом дня – 122 кВтгод;
Виробництво генеруючою установкою протягом дня – 97 кВтгод

Споживання з мережі – 67 кВтгод
Самоспоживання – 55 кВтгод
Відпуск в мережу – 42 кВтгод.

Добовий графік розрахунків споживача за спожиту та відпущену електроенергію (Випадок №1 плата за спожиту електроенергію перевищує дохід за відпуск)

Відпуск в мережу за погодинною ціною на РДН для приватних домогосподарств або за договірною ціною для інших споживачів
(Приклад – 1,5 грн)

Споживання електроенергії за ціною ПУП, електропостачальника з урахуванням мережевих тарифів (Приклад 3,5 – грн).

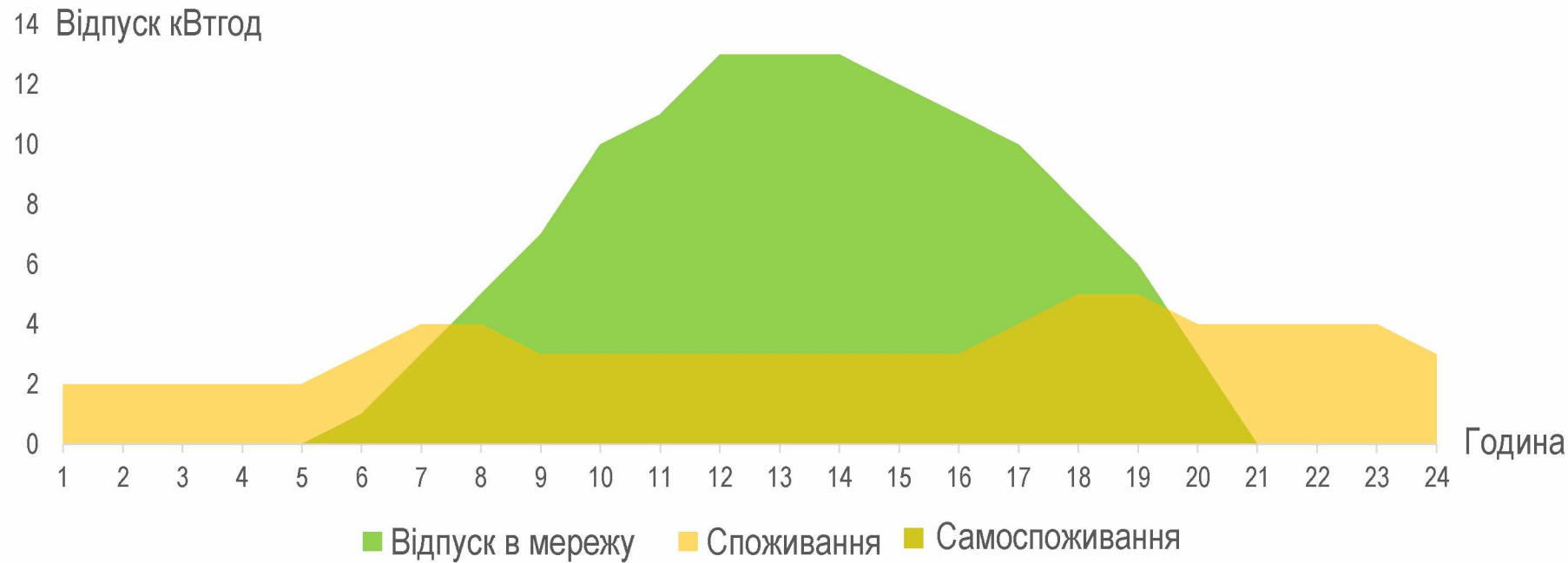

Дохід за відпущену електричну енергію – **+63 грн**

Споживач сплачує постачальнику – **-171,5 грн**

Плата за спожиту електричну енергію – **-234,5 грн**

Добовий графік відпуску та споживання електричної енергії споживачем (Випадок №2 виробництво перевищує споживання)

1-5, 21-24 години повністю споживання з мережі
6-7, 20 години споживання з мережі і часткове покриття власною генерацією
8-19 години повністю покриття власного споживання та відпуск надлишків в мережу

Споживання електроенергії протягом дня – 78 кВтгод;
Виробництво генеруючою установкою протягом дня – 126 кВтгод

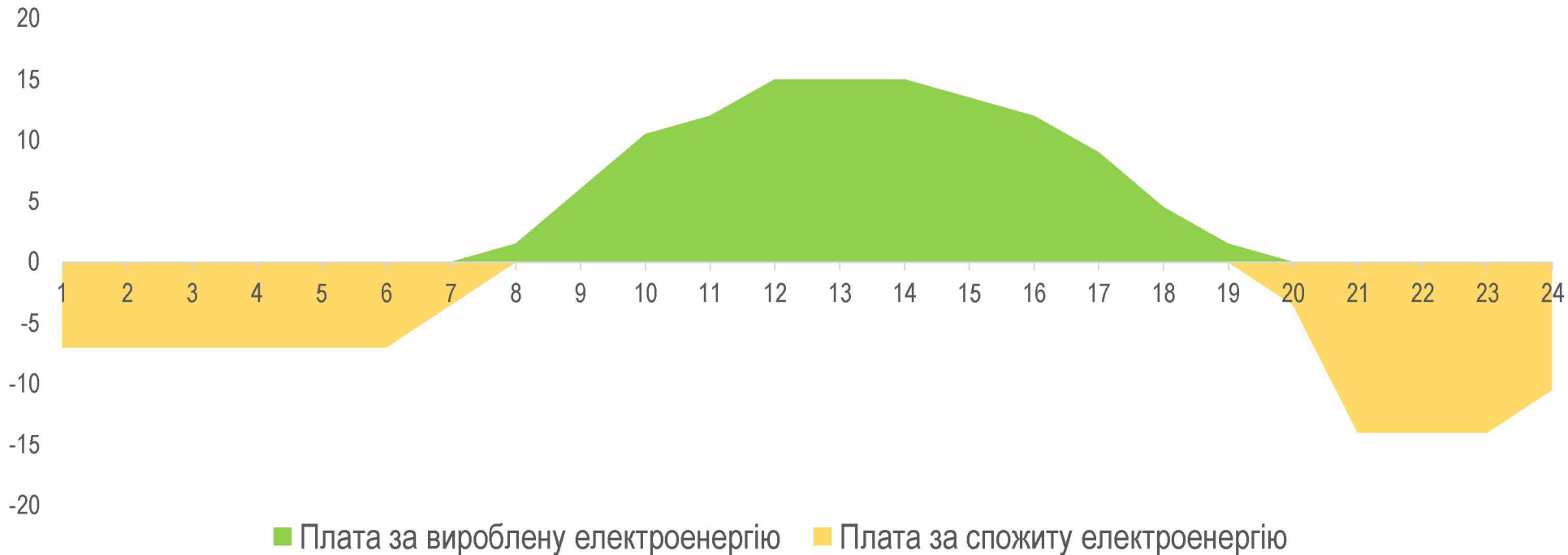
Споживання з мережі – 29 кВтгод
Самоспоживання – 49 кВтгод
Відпуск в мережу – 77 кВтгод.

Добовий графік розрахунків споживача за спожиту та відпущену електроенергію (Випадок №2 дохід за відпуск перевищує плату за спожиту електроенергію)

Відпуск в мережу за погодинною ціною на РДН для приватних домогосподарств або за договірною ціною для інших споживачів
(Приклад – 1,5 грн)

Споживання електроенергії за ціною ПУП, електропостачальника з урахуванням мережевих тарифів (Приклад 3,5 – грн).

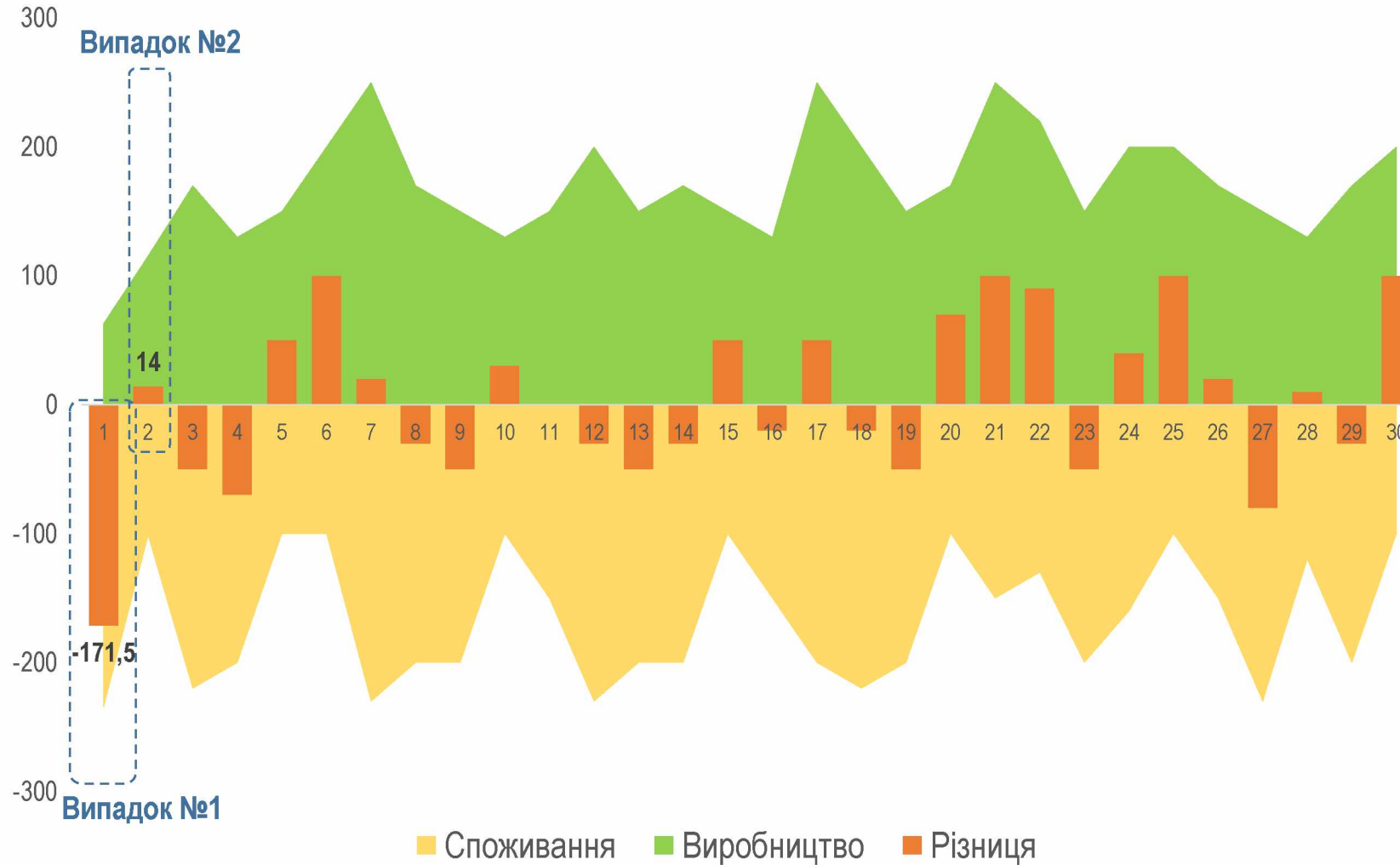

Дохід за відпущену електричну енергію – **+115,5 грн**

Кошти зараховуються на рахунок споживача – **+14 грн**

Плата за спожиту електричну енергію – **-101,5 грн**

Місячний баланс розрахунків споживача за відпущену та спожиту електроенергію (Місяць №1 дохід за відпуск перевищує плату за спожиту електроенергію)

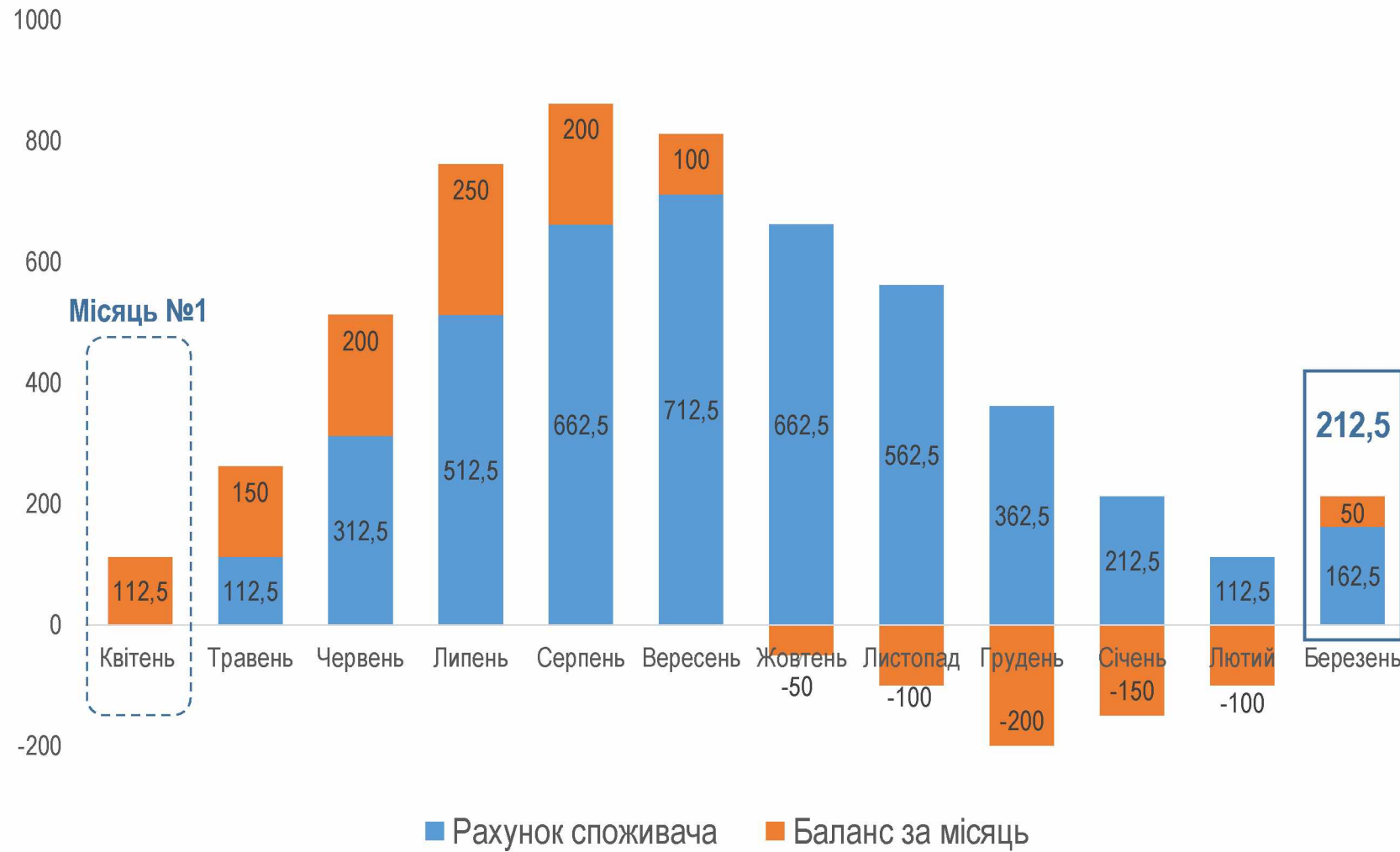

Плата за
споживання
енергії з мережі
-4 976 грн.

Дохід за відпущену
електроенергію
+5 088,5 грн.

Залишок на
рахунку
+112,5 грн.

Річний баланс розрахунків споживача за відпущену та спожиту електроенергію

- Протягом літніх місяців споживач накопичує кошти на власному рахунку
- Протягом зимових місяців кошти з рахунку споживача використовуються для оплати спожитої електроенергії
- Залишок коштів на кінець періоду накопичення списується з рахунку споживача. Розпочинається новий період накопичення.